

MIC. # 9020 (RAB. 2235)

MIDRASH 'AGADAH LE-SEFER
VA-YIKRA.

מדרש אגדה לספר ויקרא.

[19--]

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

LIBRARY
OF THE
JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY
OF AMERICA

HYMAN G. ENELOW COLLECTION

Psalm 139
1702 1874
No #9020

ח
בשלשה אנשים אַךְ ובשלש קופות ובשלשה מגלות כיון שכשיכה
אומ' הקוצר לעומדים בא השמש והם אומרים הין מגל
זה והן אומרים הן קופה זו והן אומרים הן אקצור והן
והם אומרים הן קצור ואם היה שבת אומ' שבת זו והן אומרים
הן וחוזר על כל דבר ודבר שלשה פעמים קרוהו
והביאוהו לעזרה חבטו אותו וזורין ובוררין ומהבהבין
אותו על האש באביב אַךְ מנוקב כדי שיהא האור שולט
בכולו ואחר כך שוטיין |שוטחין| אותו בעזרה והרוח מנשבת בו
ונותנין אותו לריחים של גרוסות וטוחנין אותו ומוציאין
מן הכל עשרון מנופה בשלש עשרה נפה ולוקחין
אותו ובוללין אותו בלוג שמן ביום ששה עשר בניסן
ונותנין עליו קומץ לבונה כשאר המנחות ומנפיו
במזרח מוליך ומביא מעלה ומוריד ומגישו כנגד חודה
של קרן מערבית דרומית וקומץ ומקטיר והשאר
נאכל לכהנים ואימתי הוא נקמץ אחר שמקריבין
מוסף היום וכבש העולה קודם תמיד של בין העבים |הערבים|
ואין מביאין מנחה מן המנחות מן החדש קודם

17

(ז"ג)

הבאת העומר ואם הביא פסול, ולא יביא קודם להבאת
שתי הלחם ואם הביא כשר, וכל המקריב מנחה מן החדש
מברך תחלה שחיינו |שהחיינו| ואם זבח שלמים ר' יהודה אומ' כל
המביא שלמים שלום לעולם שלמים לכל אדם והאומרים |והאימורים|
למזבח חזה ושוק לכהנים הבשר והעור לבעלים אם מן
הבקר הוא מקריב היחיד מביא שלמים נדבה ולא הצבור
ושחטו פתח אוהל מועד להכשיר לכל הרוחות קל וחומר הצפון
והקריב מזבח השלמים אפילו שחטן שלא לשמן ולא סמך
עליהן, אשה לשם אשמים, ליווי לשם מי שעשה העולם, ואת
החלב המכסה מה ת'ל לפי שנ' כל חלב ליווי כי כל אוכל חלב
ונכרתה יכול אף חלב הדפנות בכלל ת'ל את החלב המכסה
את הקרב ולא חלב הדפנות ואת כל החלב אשר על הקרב
ר' ישמעאל אומ' להביא חלב שעל הקיבה, רבי עקיבה אומ'
אאז להביא שעל הדקין . ואת שתי הכליות ולא בעלת כוליה
אחת ולא בעלת שלש, ואת החלב אשר עליהן אשר על
הכסלים זה חלב שבין המקלות וזה תרנא דאקלי פוסתא^ב
ואת היותר היא דופן המסך ובלשון ארמי נקרא חסרא

17

(סח)

נאמר כאן עדה ונאמר להלן ושפטו העדה מה להלן בית דין
אף כאן בית דין או מה להלן עשרים ושלשה אף כאן
עשרים ושלשה ת'ל עדת ישראל עדה המיוחדת בישראל והיא
סנהדרי גדולה היושבת בלשכת הגזית. ישגו ונעלם דבר
כלום אם ישגג בהוראה וחורו להתיר ושגגו העם ועשו
בהוראתן ואם סומכין על הוראתן ואחר כך נודע לבית
דין שטעו הרי בית דין חייבין להביא קרבן חטאת על
שגגתן בהוראה ואע"פ שלא חורו הם בעצמן מעשה
שאין משגיחין על עשית בית דין אלא על הוראתן בלבד
ושאר העם פטורין מן הקרבן מפני שתלו בבית דין ומהו
הקרבן שמביאין על שגגה זו, אם בע"ז שגגו והורו מביאין
פר לעולה ושעיר לחטאת מכל שבט ושבט וקרבן זה הוא
האמור בפרשת שלח לך, ואם בשאר כריתות שחייבין
על שגגתן חטאת קבועה שגגו והורו מביא כל שבט
ושבט פר חטאת והוא האמור כאן נמצאת שאם שגגו
בית דין הגדול א בהוראה בע"ז מביאין כל הקהל ב"י פרים
וב"ש שעירים חטאות נשרפות שהרי דמן נכנס לפנים
והן נקראין שעירי ע"ז ואם בשאר מצות שגגו מביאין ב"י
פרים חטאות והן נשרפין וכל פר מהם נקרא פר העלם דבר
של ציבור שנ' והקריבו הקהל, כל קהל וקהל, וכל שבט ושבט
נקרא קהל שנ' ויעמוד יהושפט בקהל יהודה, ומהיכן מביאין
דמיהן גובין להן מכל ישראל ואינן מביאין תרומת הלשכה בין
שעשו כל ישראל שבארץ על פי בית דין בין שעשו רוב ישראל
אע"פ שהן מיעוט מנין השבטים בין שעשו רוב השבטים
אע"פ מיעוט כל ישראל מביאין במנין כל השבט פר לכל
שבט ושבט ובע"ז פר ושעיר לכל שבט שאף אלו שלא חטאו
מביאין עלי' ידי החוטאין אפילו עשה שבט אחד בלבד והוא
רוב הקהל הרי כל הציבור מביאין י"ב פרים ובע"ז ב"י פרים
וב"ש צא שעירים, במה דברים אמר' שבית דין חייבין ואלו העושים
על פיהם פטורין מן הקרבן כשהיו המורים בית דין הגדול
של שבטים ואחד ויהיה ראש הישיבה עמהם בהוראה
ויהיו כולן ראויין להוראה ויטעו כולן או רובם בדבר זה
ויורו בפירוש ויאמרו לעם מותרין אתם לעשות וכן אלו
שמעו מבית דין אם אמרו לאחרים יאמרו להם מותרין

אתם לעשות ויעשו כל הקהל או רובו על פיהם ויהיו העושים
 שוגגין על פיהם ומדמין שהדבר שהורו לו כדת הורו ויורו
 לבטל מקצת ולקיים מקצת לא שיעקרו כל הגוף וכשיודע
 להן ידעו גופו של דבר שהורו בו בשגגה בכל אלו המאורעים
 הוא שיהיו בית דין חייבין בקרבן והעושה על פיהם
 פטור ואם חסר אחד מכל אלו המאורעים הדרכים הרי
 בית דין פטורין מן הקרבן וכל מי ששגג ועשה מעשה
 מביא חטאת קבועה על שגגתו וסמכו זקני העדה יכול
 זקנים מן השוק ת'ל זקני העדה, יכול כל הזקנים שבעדה
 ת'ל המיוחדת וכמה הן שלשה. ועשה לפר כאשר עשה לפר
 החטאת לומר שאם חסר אחד מן המתנות לא עשה כלום
 כאשר שרף את הפר הראשון מיכן אמרו פר משיח
 ופר עדה עומדין, פר משיח קודם, לפר עדה. חטאת =
 הקהל שיהיו כל מעשיו לשם חטאת. אשר נשיא

יחטא יכול בנחשון ת'ל מכל מצות א יוי אלהיו שאין על
 גביו אלא אלהיו וזהו המלך. אשר נשיא אמר רבן יוחנן בן
 זכאי אשרי הדור שהנשיא שלא |א| כשיחטא מביא חטאת
 (ז')

על שגגתו, ואם על שגגתו הוא מביא חטאת קל וחומר על
 זדונו, אשר נשיא יחטא בין שהיה בית דוד בין שהיה מסבטי
 ישראל מביא שעיר על שגגתו, נשיא יחטא אבל עבר מנשיאותו
 הרי הוא כהדיוט, וכהן משיח שעבר מפני הזקנה או מפני
 מומו וחטא בשגגה זו מביא פר על שגגתו שאין בין כהן
 משיח המשמש לכהן שעבר אלא פר יום הכפורים אַחַצְאֵאָאָ וְהַחֲבֵתִין
 של כל יום שאין מקריבין אלא כהן המשמש אבל הבא על כל
 מצות שווין בו נשיא יחטא כשיחטא והוא נשיא לא כשיחטא
 והוא הדיוט. ועשה אחת לחייב על כל אחת ואחת בן |בין| משם
 אחת בשני העלמות בין משני שמות בהעלם אחד, מצות אַאָאָ
 יוי לא מצות מלך ולא מצות בית דין, מכל מצות יוי פרט
 לשמיעת הקול ולבטוי שפתים ולטומאת מקדש וקדשיו
 בשגגה מלמד שהוא מביא על שגגת המעשה, ואשם
 מלמד שהוא מביא אשם תלוי, או הודע שלא יאמרו לו
 אחרים ומכחיש, והביא אף לאחר יום הכפורים, קרבנו
 על חטאתו שיהא קרבנו לשם חטאתו לא שיפרישו לשם
 חטא ויקריבו לשם חטא אחר, שעיר זכר לא נקבה

תמים ולא בעל מום, ושחט בצפון, ונתן על קרנות מזבח
 העולה מלמד שטעונה ארבע מחנות, באצבעו ונתן שיתן
 בימין, מזבח העולה, לא א הפנימי, יסוד המזבח העולה יסוד
 דרומי, וכפר עליו לשמו, ונסלח לו ממתונין עד יום הכפורים.
 ואם נפש תחטא בשגגה ששגג מעמו בדבר שחייבין על אאצא
 זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשה על פי הוראת עצמו לא
 על פי בית דין, מעם הארץ פרט לנשיא ולכהן משיח ולמשומד
 בעשותה העושה את כולה לא העושה מקצתה אחת ממצות
 יוי לא מצות מלך ולא מצות בית דין, ד"א ממצות יוי ולא
 ולבטוי
 כל מצות יוי פרט לשמיעת הקול ולביטוי שפתים ולטומאת
 מקדש וקדשיו, או הודע אליו לא שיאמרו לו אחרים ויכחיש
 שעירת עזים בת שנתה בע"ז וסמך לרבות ע"ז לסמיכה
 מדם
 ושחט ולקח הכהן מדה שתהא שחיטא וקיבול הדם
 בצפון ואת כל דמה ישפוך ולמעלה הוא אומ' ואת כל
 דמו ישפוך מכאן אתה אומ' חטאת שקבל דמו
 בארבע כוסות ונתן מזה מתנה אחת ומזה מתנה
 אחת מנין שהכל נשפכין על היסוד ת'ל אאצא ואת כל דמה
 (ל'ק)
 ישפוך ר' אלעזר בר' שמעון אומ' יכול אמילו לא נתן אלא מאחד
 נשפכין
 מהן ארבע מתנות יהו כולן נשרפין על היסוד ת'ל ואת דמו
 ישפוך הוא נשפך על היסוד והן נשפכין על האמה, וכפר
 עליו לשמו שלא יכפר לשנים כאחד ואם כבש יביא קרבנו
 מנין אתה אומ' הפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתייה
 ואחר כך נמצאת הראשונה והרי שתייהן עומדות יביא אי =
 זה מהן שירצה ת'ל יביא יביאנה, יכול יביא שתהן ת'ל יביאנה
 הראשונה והשניה תרעה עד שתסאב ויפלו דמיה לנדבה
 ושחט אותה לחטאת ולקח מדם החטאת וכפר הכהן על
 חטאתו שיהיו מעשייה לשם חטאת מיכאן אמרו שחטה
 שלא לשמה קבל והלך וזרק שלא לשמה פסולה וכפר אע"פ
 שלא נתן אלא שלש אע"פ שלא נתן אלא שתיים אע"פ שלא נתן אלא
 אחת והשאר למצוה. ר"מ ז"ל כל העובר בשגגה על אחת
 ממצות לא תעשה שיש בה מעשה וחייבין על זדונה
 כרת הרי זה חייב להקריב קרבן חטאת וכל עבירה
 שחייבין על זדונה כרת חייבין על שגגתה חטאת ח"ץ
 משלש עבירות מגדף ומבטל מילה וקרבן פסח הפסח

והמילה מפני שהן מצות עשה ואין חייבין חטאת
 אלא על שגגת לא תעשה שנ' אחת ממצות יוי
 אשר לא תעשנה והמגדף מפני שאין בו מעשה ונא'
 לעושה בשגגה נמצאתה למר שכל עבירות שהיחיד
 מביא עליהן חטאת קבועה ארבעים ושלושה ואלו הן הבא
 על אם אשתו הבא על אמה הבא על אם אביה הבא
 על בתו הבא על בת בתו הבא על בת בנו הבא על
 בת אשתו הבא על בת בתה הבא על בת בנה הבא על
 אחותו אצא הבא על אחותו שהיא בת אביו הבא על
 אחות אביו הבא על אחות אמו הבא על אחות אשתו
 הבא על אשת אביו הבא על אשת אחי אביו הבא על
 אשת בנו הבא על אשת אחיו הבא על אשת איש
 הבא על הנדה הבא על הזכר הבא על אביו הבא על
 אחי אביו השוכב עם בהמה אשה המביאה את
 הבהמה עליה נמצאו הכרתות שבעריות כ"ו
 ושאר עבירות י"ז העובד ע"ז במעשה המחלל
 את השבת העושה מלאכה ביום הכפורים האוכל והשותה

(יז)

ביום הכפורים האוכל חמץ בפסח האוכל חלב
 האוכל דם האוכל נותר האוכל פגול השוחט
 קדשים בחוץ המעלה קרבן חוץ לעזרה המפטם את
 שמן המשחה המפטם את הקטרת הסך בשמן המשחה
 אלו העבירות שמביאין על שגגתן חטאת קבועה ומה
 הוא הקרבן שמביא אם בע"ז שגג מביא עז בת שנתה
 בין שהיה העושה הדיוט או מלך או כהן משיח הכל
 שווין בשגגת ע"ז ואם שגגת באחד משאר אם היה אצ'
 הדיוט שעירת עזים או נקבה מן הכבשים ואם הוא
 מלך מביא שעיר עזים לחטאת ואם כהן משיח הוא
 פר בן בקר לחטאת ואין אדם מביא חטאת על שגגתו
 עד שיהיה שוגג מתחלה ועד סוף אם שגג בתחלה
 והזיד בסוף או הזיד בתחלה ושגג בסוף פטור מקרבן
 חטאת וכן מי שלא נודע לו עצמו של חטא שחטא
 אע"פ שידע בודאי שעבר על לא תעשה שיש בה
 כרת הרי זה פטור מקרבן חטאת שנ' אשר חטא
 בה עד שידע החטא שחטא בו כיצד חלב הנותר

(יח)

היו לפניו ואכל את אחד מהם ואינו יודע איזה
מהם אכל, אשחז נדה ואחותו בבית ושגג בה
ובא על אחד מהם הרי זה פסור מקרבן חסאת .
נ^ה כי חסא ושמעה קול אלה אין אלה אלא שבועה
נאמר בסבועת האלה אין לי אלא שבועה שיש עמה אלה
שבועה טאים עמה אלה מנין ת'ל ושמעה קול ושמעה
אלא, לענות שבועה שיש בה אלא כשבועה שאין בה
אלא וכיצד היא שבועת העידות מי סתבע עדים
להעיד לו עדות ממון שיודעין אותה וכפרו בעדותן
ולא העידו ונסבעו לו שאין יודעין לו עדות חייבין על
שבועה זו קרבן עולה ויורד בין שהיו שוגגין בין שהיו
מזידין שלא נאמר בפרשה ונעלם וכיצד שגגת שבועת
העדות כגון שנעלם ממנו סחייבין עליה קרבן ואע"פ
שידע שהיא שבועת סקר והיא אסורה וזדוניה
שידע סחייבין עליה קרבן אבל אם לא ידעו שהיא
אסורה או שסכחו העדות ונסבעו לאחר כך
זכרו העדות הרי הן אנוסין ופטורין אף מן

(א)

הקרבן ואחד הנסבע מפי עצמו או הנסבע מפי
אחרים ואפילו גוי או קטן וענה אמן או כעין אמן
כגון סאמר הין או קבלתי עלי או מחוייב אני
בשבועה זו או כיוצא בזה בכל לסון הרי זה כנסבע
לכל דבר ואחד הנסבע או השביעו אחר בטם
המיוחד או באחד מן הכנוייין כגון במי שטמו
רחום במי שטמו חנון בכל לסון הרי זה שבועה
גמורה וכן ארור ואלה הרי הן שבועה והוא שיזכור
שם מן השמות או כנוי נן הכנוייין ואט לא הזכיר
שם/אא כנוי אינו לוקה ולא מביא קרבן אבל אטור
לעסות כן, התובע עדיו להעיד לו עדות סיתחייב
הנתבע בעדותן ליתן לתובע זה ממון המסללין | המסללין ?
וכפרו בעדותן בבית דין ונסבעו בין כנסבעו
בבית דין בין שנסבעו חוץ לבית דין הרי אלו חייבין
מסום שבועת העדות שהרי הפסידוהו ממון
בספירתם שנאמר אם לא יגיד ונסא עונו, מקום
שיגיד ויועיל הוא שאם לא הגיד סם יתחייב

תבען בעדות שאינה מחייבת ממון או בעדות קרקעות
או עבדים וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העדות
שאינן חייבין אלא על עדות כפירת ממון שדומה^{1 2}
לפקדון או לתשומת יד וגזל ואבדה שפרטן הכתוב
שהן מטלטלין וגופן ממון וכשיעידו לזה יתן זה
ואין העדים חייבין בשבועת העדות עד שיכפרו
וישבעו אחר תביעת בעלהדין עצמו או שלוחו אבל
קדמו ונשבעו קודם שיתבעם פטורין וכן אין העדים
חייבין בשבועת העדות עד שייחד אותם התובע
וישביען, כיצד עמד בבית הכנסת ואמר טשביע/א
אני כל מי שיודע לי עדות סיבא ויעיד לי ויענו
כולן ואמרו אמן ועדיו בכללן ואחר כך תבע
עדיו וכפרו בו הרי אלו פטורין משבועת העדות
הנה למדת שאין העדים חייבין בשבועת העדות
אלא על פי עשרה דברים שיתבעם התובע, (א)
(ב) ושתהיה עדות ממון ושהיה ממון המטלטל
(ג)
(ד) אלא ושיתחייב הנתבע לשלם בעדותן לבדן אם
(ט"ו)
יעידו (ה) ושכפרו אחר שתבען התובע, ושיכפרו בבית
יעדו, (ו)
דין, ושתהיה שם שבועה בשם או בכנוי,
(ז)
(ח) ושתקדום ידיעת העדות לשבועה, ושייחד עדיו
(ט)
בעת השבועה או בעת התביעה, ושתהיה התביעה
בלשון שהן מכירין אותה. כפרו שני העדים כאחד
שניהן חייבין וכל אחד מביא חטאת זה
אחר זה הראשון חייב והוא שיהיה השני
בעדותו יתר מכדי דבור השני פטור שאלו הודה
לא הייתה עדותו מחייבת ממון כפר אחד והודה
אחד, הכומר חייב בין שכפר בתחלה בין שכפר
בסוף או נפש אשר תגע בכל דבר טמא
ואחר שנגע בטומאה הזו יאכל קודש או נכנס
למקדש שהוא דבר שחייבין על זדונו כרת.
טמאה
בנבלת חיה טמאה מה ת'ל טמאה, שיכול אין לי
אלא בכולה, כזית ממנה מנין ת'ל טמאה. או בנבלת
בהמה טמאה מה ת'ל טמאה שיכול אין לי אלא
בבלה עצמה נטמאה בקרניה בטלפיה בשערה

בחבורן מניין ת'ל טמאה או בנבלת שרץ טמא מה תלמוד טמא שיכול
 אין לי אלא בשרו דמו צירופו מניין ת'ל טמא ונעלם ממנו ולמטה אצא
 הוא אומר ונעלם ממנו אחד ליד/עת קדש והעלם בטומאה
 ואחד להעלם קדש וידעת טומאה ואשם באכילת קדש
 או בביאת מקדש או כי יגע בטומאת אדם זו טומאת
 מת לכל טומאתו לרבות זבים וזבות, אשר יטמא
 לרבות הנוגע בבוטל נדה, בה: לרבות בולע מנבלתעוף
 טהור, ומניין שאינו חייב עד שתהא ידיעה בתחלה
 וידעה בסוף והעלם בנתיים ת'ל ונעלם מכלל שיש
 ידיעה בתחלה, והוא ידע הרי שתי ידיעות ואשם
 באכילת קדש או בביאת מקדש ואי זהו מקדש שחייבין
 עליו מעזרת ישראל ולמנים, ואי זהו טמא שחייב על באה
 ביאת מקדש כל שנטמא בטומאות מן המת שהנזיר אצא
 מגלח עליהן או שנגע באדם או בכלים שנטמאו או
 באותן הטמאות שהנזיר מגלוח עליהן או שנטמא

15

(ז')

בשאר אבות הטומאות של תורה כללו של דבר כל הטעון
 ביאת בית מים מן התורה חייב כרת על ביאת המקדש
 ואפילו אחר שטבל עד שיעריב שמשו אחך טמא שנכנס
 למקדש טהור או טהור שנכנס למקדש שיש בו טומאה
 כגון שהיה מת תחת/אהל הרי זה חייב כרת שהרי
 ביאתו וטומאתו באין באחת נכנס למקדש ונטמא שם אפי'
 טמא עצמו במזיד ומהר ויצא דרך קצרה ואסור לו להשתות
 או להשתחות או לצאת בדרך ארוכה, ואם שהה או יצא
 בארוכה אע"פ שלא שהה או שהחזיר פניו להיכל והשתחווה
 חייב כרת, ואם היה שוגג חייב קרבן, וכמה שיעור
 שהייתו כדי לקרות ויכרע אפים ארצה על הרצפה
 והודות ליוי כי טוב כי לעולם חסדו וזהו שיעור השתחוויה
 ואיזו דרך ארוכה כל שאפשר לו לצאת מן המקדש
 בדרך קצרה ממנה יצא בקצרה אע"פ שלא רץ אלא הלך
 עקב בצדא גדול פטור יצא בארוכה אע"פ שרץ ודחק
 עצמו בכל כוחו ונמצא שיעור הזמן פחות משיעור
 שמהלך אדם בקצרה הואיל ויצא בארוכה חייב המכנים

(
 במקדש
 נכנס תחת
 ותו

17

שרץ ועיוזא בו למקדש או שהכניס אדם טמא למקדש
הרי זה חייב כרת שהרי טמא מקדש יוי אבל הזורק כלים
טמאים למקדש אפילו היו כלים שנגעו במת פטור מן
הכרת אבל חייב מלקות שנ' ואם לא יכבם ובשרו לא
ירחץ מפי השמועה למדו על רחיצת גופו ענוש כרת
ועל כבוש בגדיו לוקה ארבעים . או נפש כי תשבע
לבטא בשפתים ולא בהרהור הלב, להרע לעצמו, או להטיב
לעצמו יכול להרע לאחרים יהא חייב ת'ל להרע או להטיב
מה הטוב רשות אף הרעה רשות יצא הנשבע להרע לאחרים
או הנשבע לעבור על המצוה, האדם בשבועה פרט לאנוס
ונעלם ממנו פרט למזיד, ונעלם, אצ שנעלמה ממנו
השבועה, לאחת: לחייב על כל אחת ואחת, ושבועת
בטוי נחלקת לארבעה חלקים שתיים להבא ושתיים
לשעבר, כיצד לשעבר שאכלתי או שזרקתי אבן לים
או שלא אכלתי או שלא זרקתי אבן לים וכיצד להבא
שאזרוק
שאוכל או שזרוק אבן לים או שלא אוכל או שלא אזרוק
נשבע
אבן לים נשע על אחת מאלו והחליף כגון שנשבע

(ל'ק)

שלא יאכל ואכל הרי זה שבועת שקר אם נשבע במזיד
לוקה בשוגג מביא קרבן זה שנ' ונעלם ממנו והוא ידע
ואשם ומי שגמר בלבו להשבע וטעה והוציא בשפתיו דבר
שלא היה בלבו הרי זה מותר, כיצד נתכוון להשבע שלא
יאכל אצל ראובן וכשבא להוציא בשפתיו וזה לפי שלא
היה בלבו וכן שאר מיני שבועות אינו חייב עד שהיה
פיו ולבו שוין מי שנשבע וחזר בו מיד בתוך כדי דבור והוא
כדי שיאמר תלמיד לרב שלום עליך רבי ואמ' אין זו שבועה
או חזרתי בי או ניהמתי הרי שקר השבועה ואם חזר בו
בלבו אינו כלום עד שיחזור בפיו מי נשבע שלא אכל
ונזכר שאכל או שנשבע שלא יאכל ושכח ואכל הרי זה
פטור מכלום, ואם הדבר כן איזו היא שגגת שבועת
הבטוי שחייבין עליה קרבן אם לשעבר א כגון שנשבע
שלא אכל והוא יודע שאכל וששבועה זו אסורה אבל
לא ידע שחייבין עליה קרבן וכן בשגגה שהיא א
להבא כגון שנשבע שלא יאכל פת חטין ושגג ודמה
שנשבע שיאכל פת חטים ואכלה שזה נעלמה ממנו

השבועה היאך היתה והרי הוא זוכר החפץ שנשבע עליו
 זו היא שגגת שבועת הבטוי להבא שחייבין עליה קרבן
 אבל אם נשבע שלא יאכל פת חטים ואכל פת חטים
 על דעת שהיא פת שעורים הרי זה אנוס ופטור ומה הוא
 הקרבן שיתחייב להקריבו הנשבע שבועת העדות או
 שנשבע שבועת בטוי לשקר בשגגה והטמא שאכל
 קדש בשגגה והטמא שנכנס למקדש בשגגה אם
 היתה ידו משגת מביא כשבה או שעיר כשפר
 החטאות הקבועות ואם אין ידו משגת מביא שתי
 תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת ואם
 אין ידו משגת לעוף מביא עשירת האיפה סולת והיא
 הקרויה מנחת חוטא וכל הקרבנות האלה מפורשין
 בתורה חוץ מטמא שנכנס למקדש או אכל קדש שכן
 כתוב ושמעה קול אלה אן נפש אשר תגע בכל
 דבר טמא או נפש כי תשבע לבטא בשפתים והיה
 כי יאשם לאחת מאלה ומפי השמועה למדו שזה
 שחייב קרבן לטמא בשנכנס למקדש או אכל

(ל"ב)

קדש והוא לא ידע ואע"פ שהדבר מפי הקבלה הרי
 בפירוש חייבה תורה כרת על הזדון פירשה הקרבן
 שמביאין על שגגתן שנוי יש בשגגה טומאת וקדשו מה
 שאין כאן בשאר כריתות שכל הכרתות כיוון ששגג ונודע
 לו בסוף שחטא אע"פ שלא היתה לו ידיעה בתחלה הרי זה
 חייב חטאת אבל בטומאת מקדש וקדשיו אינו מביא
 קרבן עולה ויורד עד שתהיה ידיעה לטומאה וידיעה
 לקדש או למקדש בתחלה וידיעה לטומאה וידיעה לקדש
 בנתיים
 או למקדש בסוף והעלם בשפתים כיצד נטמא וידע
 שנטמא וידע שזה קדש או שזה מקדש ואחר כך נעלמה
 ממנו הטומאה ושכח שנטמא ונכנס למקדש או אכל
 קדש והוא יודע שזה מקדש ושזה קדש או ששגג ושכח
 שזה מקדש ושזה בשר קדש והוא ידע שהוא טמא
 ונכנס או שאכל או ששגג ושכח שנטמא ושכח שזה
 בשר קדש ושזה מקדש ונכנס או אכל ואחר כך נודע
 לו אדברים שנתעלמו ממנו הרי זה מביא קרבן עולה
 ויורד בכל צד וצד משש מחלקות אלו, ומנין שדין

שגגת טומאת מקדש וקדשיו כך הוא שהרי בשאר
בעשותה

שגגות נאמר בעתה אחת ממצות יוי אאשר לא תעשה

ואשם או הודע אליו חטאתו כיון שידע בסוף אע"פ

שלא ידע בתחלה ובטומאת מקדש וקדשיו נאמר

ונעלם ממנו והוא ידע ואשם מאחר שאמר ונעלם

ממנו מכלל שהיתה לו ידיעה בתחלה ונאמר והוא

ידע הא למדת שצריך ידיעה בתחלה וידיעה בסוף

והעלם בנתיים טומאת מקדש וקדשיו שהיה לה ידיעה

בתחלה ולא היה לה ידיעה בסוף שעיר של יום הכפורים

הנעשה בפנים ויום הכפורים תולין עד שיודע לו

מביא קרבן עולה ויורד ושאין בה ידיעה בתחלה

אבל בסוף שעיר הנעשה בחוץ ביום הכפורים
יש בה ידיעה

נ.ב. יש בה ידיעה

ויום הכפורים מכפרין ועל שאין בה ידיעה בתחלה

ולא בסוף שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים

מכפרין ועל זדון טומאת מקדש וקדשיו פר כהן גדול

של יום הכפורים מכפר אם היה א המזיד מן הכהנים

ואם היה מישראל דם שעיר הנעשה בפנים ויום

(ד"ק)

הכפורים מכפרין שנא' וכפר על הקדש מטומאת בני

ישראל והביא את אשמו אפילו לאחר יום הכפורים נקבה
ואנדרו גיננוס

ודאית לא טמ מטומטום ואגרו גיננוס מן הצאן להוציא

את הפלגם שאינו לא כבש ולא איל, וכפר עליו הכהן

מחטאתו ממקצת מעות חטאתו כיצד הפריש מעות

לשעירתו והעני מביא תורים או בני יונה הפריש

מעות לתורים או לבני יונה והעני מביא אצאא עשירית

האיפה וכן עני שהפריש מעות לעשירית האיפה והעשיר

מוסיף עליה ומביא עוף, הפריש מעות לעוף והעשיר

מוסיף עליו ומביא עוף הפריש מעות לעוף והעשיר
מוסיף עליו לשעירה, הפריש מעות לשעירה והעשיר

מביא כשבה שהרי נאמר למטה על חטאתו כלומר

שמוסיף על מה שהפריש והקריב את אשר לחטאת

ראשונה חטאת קודמת לעולה משל לפרקליט

שנכנס לרצות ריצה הפרקליט נכנס דורן אחריו

ומלק את ראשו כיצד נעשית חטאת העוף מולק

אותה בקרן דרושית מערבית ויורד בצפורן עד

השורה האמצעית מחוקה בכ"י
ובכ"ז הכנסתיה אולם נראה
שבכונה משקוה כי כפולה
היא, וכן הוא במשנה כריתות
כז-: מזבח.

עד שיחתוך הסימנין או רובו של אחד מהם ואינו מבדיל
 הראש מן הגוף ואם הבדיל פסול ולוקה ומזה מדמה
 על קיר המזבח למטה מאצבעו ושירי הדם מתמצין
 על היסוד שנ' והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח מכלל
 שהנתינה על קיר שהשירים שלו מתמצין אל היסוד
 ומצוי דם חטאת העוף מעכב ואין למזבח בה אלא
 דמה והשאר נאכל לזכרי כהונה וכיצד הוא מולק
 אותו שתי רגליה בין שתי אצבעותיו ושתי אגפיה בין
 שתי אצבעותיו ומותיח צוארה אל רוח שתי אצבעותיו
 ומולק וזו מעבודות קשות שבמקדש, ואם שינה ואחז
 מכל מקום כשרה, וכפר עליו הכהן מאחת מאלה

עם-הארצות של המעתיק
 שבלשון רש"י מאחת משלש
 כפרות והוא הבין כפורת...
 ולכן מוכרח להיות עובי =
 הכפורת... וכן בכל הכ"י
 מלא משבשים גסים כאלו...
ההחלטה האחרונה.

מאחת משלש עובי כפרות האמורות בענין והיתה
 לכהן כמנחה למד על מנחת חוטא שיהיו שיריה
 נאכלין כשאר מנחות, ומדרשו אם חוטא זה כהן תהיה
 לו כשאר מנחות כהנים שהן כליל שנ' וכל מנחת כהן
 כליל תהיה וגו' ונפש כי תמעול מעל נפש לרבות
 כהן משיח למעילה כי תמעול מעל אין מעילה בכל

(כב)

מקום אלא שנוי וכן הוא אומר וימעלו ביוי אלהיהם ויזנו
 אחרי הבעלים, וחטאה בשגגה שנהנה מן הקדש נאמר כאן חטא
 ונאמר בתרומה פוגם ונהנה ובדבר שנפגם נהנה ופגמו
 והנאתו כאחד ובתלוש מן הקרקע אף חטא האמור כאן
 פוגם ונהנה ושאר הענינים מקדסי יוי המיוחדין ליוי יצאו
 קדשים קלים וכשא חטאת ואשם וכיוצא בהן מן המותר
 באכילה לכהנים, והביא אף לאחר יום הכפורים, איל לשון
 קשה כמו ואת אלי הארץ אף כאן קשה בן שתי שנים
 בערכך כסף שקלים שיהא שוה שתי סלעים ואת אשר
 חטא מן הקדש ישלם וחומש להקדש, ואת חמישיתו שיהא
 הוא וחמשו חמשה, באיל האשם ונסלח לו, האשם מעכב
 נמצאת למד שכל הנהנה מן המקדש משה פרוטה
 ומעלה בשגגה מחזיר מה שנהנה ומוסיף חומש ומקדיש
 אשם ומתכפר לו, היה הדבר שמועלין בו בחמטה
 תמחויין אפי' הוא מזבח אחד האוכל מהם בהעלם אחת
 אם יש בכל שוה פרוטה חייב אשם על כל אחד ואחד
 שהתמחויין בו מחלקין במעילה והרי הן כמינין הרבה

אע"פ שאינן מחולקין בחיוב הכרתות ותמיהה יתירה
 יש במעילה שעשה בה מנה בנהנה ומצטרפת לזמן ~~מא/גא~~
 מרובה וסליח שעשה שליחותו חייב המשליח מה שאין
 דברים אלו בשאר האסורין וכל המחוייב אשם ודאי צריך
 שיודע לו חטאו תחלה ואחר כך יקריב אשמו וכל חטא
 שחייבין עליו אשם ודאי אחד המלך ואחד כהן משיח
 או שאר עם הארץ שווין בו ואת אשר חטא מן הקדש
 ישלם אסור להדיוט ליהנות מקדשי א יוי בין מדברים
 הקריבים על גבי המזבח בין מקדשי בדק הבית, וכל
 הנהנה ~~ב~~ שוה פרוסה מהן מעל אבל דברים המותרין
 באכילה מן הקרבנות כגון בשר חטאת ואשם אחר
 זריקה דמן וכיוצא בהן הואיל ומותרין למקצת בני
 אדם כל הנהנה בהן לא מעל, ואם אכל זר מהן הואיל
 ומותרין לכהנים כל הנהנה בהן לא מעל וכל המועל
 בזדון לוקה ומשלם מה ספגם מן הקדש בראשו ואזהרה
 של מעילה מזה שנ' לא תוכל לאכול בסעריך ונדריך
 מפי השמועה למדו שזו אזהרה לאכל מבשר עולה

(ל"ג)

ש

הואיל וכולה ליוי והוא הדין לשאר קדש שהוא ליוי לבדו בין
 מקדשי מזבח בין מקדשי בדק הבית אם נהנה מהם
 בשוה פרוסה לוקה ואם מעל בשגגה משלם מה שנהנה
 ותוספת חומש ומביא איל בסני סלעים ומקריבו אשם
 ומתכפר לו וזה הנקרא אשם מעילות שנ' וחטאה בשגגה
 מקדשי יוי והביא את אשמו ואת אשר חטא מן הקדש
 ישלם ואת חמישיתו ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת
 מכל מצות יוי אשר לא תעשה ולא ידע ואם מוסיף על ענין
 ראשון מלמד שספק מעילות אשם תלוי כי תחטא לימד על
 כל חטא שחייבין על שגגתו חטאת קבועה חייבין על לא
 הודע שלא שנסתפק לו אם שגג בדבר זה או לא שגג הרי
 זה מקריב אשם תלוי שנ' ולא ידע ואשם ונשא עונו והביא
 איל תמים בערכך לאשם והוא הנקרא אשם תלוי מפני
 שהוא מכפר על הספק ותולה לו עד שיודע לו בודאי
 שחטא בשגגה ויקריב חטאתו ואינו חייב באשם זה עד
 סיהיה שם אסור קבוע כיצד אכל חלב וספק אם
 היה כזית או פחות מכזית או שהיתה לפניו חתכת

חלב וחתכת שומן ואכל אחת מהן ואין ידוע אי זו מהן
אכל, אשתו ואחותו עמו בבית ובעל אחת מהן ואין
ידוע אי זו מהן בעל הרי זה מביא אשם תלוי וכן כל
כיוצא בזה אבל אם היתה לפניו חתכה אחת ספק שהיא
חלב ספק שהיא אליה ואכלה פטור שהרי אין כאן איסור
קבוע וכן הבא על אשה שהיא ספק נדה או ספק ערוה
פטור מאשם תלוי, ולא ידע ואשם ונסא עונו ר' יוסי
הגלילי אומר הרי הכתוב ענש את מי שלא ידע, על אהת/
אחת כמה וכמה שיענוש את מי שידע ואמר ר' יוסי
אם נפשך לידע מתן שכרן של צדיקים צא ולמד
מאדם הקדמוני שלא נצטדה אלא על מצות לא תעשה
ועברה עליה ראה כמה מיתות נקנסו לו ולדורותיו
וכי אי זו מרובה מדת טובה או מדת פרענות הוי אומר
מדת טובה, אם מדת פרענות כך עונשה מדת טובה המרובה
שיושב אדם ועוסק בתורה ומתענה ביום
הכפורים ומשמר שבת על אחת כמה וכמה
שיזכה לו ולבניו עד סוף כל הדורות. והוא לא ידע

(כ"ז)

הא אם ידע לאחר זמן לא נתכפר לו באשם זה עד שיביא
חסאת הא למה זה דומה לעגלה ערופה שנמצא ההורג
אחר שנערפה שהוא נהרג, אשם הוא אשם אשם ליוי מה
תלמוד מנין אתה אומר שאם הביא אשם תלוי
ושחטו וזרק דמו ואחר נודע לו שחטא או נודע לו שלא
חטא מנין שמותר באכילה לכהנים ת"ל אשם הוא יכול
אע"פ שלא נזרק הדם ת"ל הוא ומה יעשו לו ישפך הדם
והבשר יצא לבית אבא אבא השרפה ומנין לאשם שפחה חרופה
שיביא בכסף שקלים ת"ל אשם אשם ליוי יכול שאני
מרבה אשם נזיר ואשם (ואשם) מצורע ת"ל הוא להוציא
אשם נזיר ואשם מצורע שאינו באיל אלא בכבש (ודבר) וידבר
יוי אל משה לאמר נפש כי תחטא ומעלה מעל ביוי וכחש
בעמיתו מה ת"ל בעמיתו בעמיתו שני פעמים פרט
לגזבר הגובה ולגוים ר' עקיבה אומ' מה ת"ל ומעלה
מעל ביוי לפי שכל מלוה ולוה ונושא ונותן אינו עושה
אלא בעדים ובשטר לפיכך שהוא מכחש מכחש
בעדים שבסטר אבל המפקיד אצל חברו ואינו רוצה

שתדע בו בריה אלא השלישי שביניהם והוא הקב"ה לכך
 נאמר ומעלה מעל ביוי בתשומת יד שסם בידו ממון
 להתעסק בו במלוה או בגזל שגזל ממנו כלום או עסק
 את עמיתו זה הכובש שכר שכיר, על אחת מכל מצות
 אשר יעשה האדם לחטא ולהטבע על כפירת ממון
 נמצאת אומר שכל מי שיש ממון חבירו בידו בין בפקדון
 בין במלוה בין שגזלו או עסקו או מצא לו אבדה ולא
 החזירה ותבע ממנו מה שיש לו בידו וכפר בו הרי זה
 עובר על לא ~~אאאאאאאאאא~~ תכחשו ואין לוקין על לאו זה ואם נשבע
 לו על ממון שכפר בו הרי זה עובר על לאו אחר ועל
 זה נאמ' לא תשקרו איש בעמיתו ושבועה זו נקראת
 שבועת הפקדון ומה הוא חייב על שבועה זו ששקר
 בה שמשלם קרן שכפר בו עם תוספת חומש ומקריב
 אשם ודאי בין שהיה שוגג בין שהיה מזיד סנ' והיה
 כי יחטא ואשם ולא נאמר בו ונעלם לחייב שוגג במיזד
 והוא סיזיד בפקדון או בממון שנתחייב בו וידע(וידע)
 בו בשעת שבועה אבל אם שגג ושעה שיש לו אצלו

(ז"ד)

ממון וכפר ונשבע ואחר כך ידע הרי זה אנוס ופטור
 מכלום וכן אם לא ידע שאסור לשבע לסקר על כפירת
 ממון הרי זה אסור ופטור, אם כן היאך היא סגגת שבועת
 הפקדון כגון שנעלם ממנו אם חייבין עליה קרבן או לאו
 וידע שהיא אסורה ושיש לו אצלו ממון זו היא שגגתה
 וזדוונה שידע שחייבין עליה קרבן התובע חבירו בממון
 שאם הודע בו יהיה חייב לשלם וכפר ונשבע או השביעו
 התובע וכפר הרי הנתבע חייב בשבועת הפקדון אע"פ שלא
 ענה אמן חייב שכפירת אחר שהשביעו התובע בעניינתו
 אמן תבעו בממון שאם יודה בו לא יהיה חייב לשלם
 כגון שתבעו בקנס שאין אדם משלם קנס על פי עצמו
 וכפר ונשבע הרי זה פטור משבועת הפקדון וחייב
 בשבועת בטוי כפר ונשבע אפילו ארבעה וחמשה פעמים
 או השביעו התובע ארבעה וחמשה פעמים והוא
 כופר בכל אחת ואחת הרי זה חייב קרבן אשם על כל
 שבועה ושבועה שאילו הודה אחר שכפר היה חייב
 לשלם אע"פ שכפר בבית דין נמצא פטר עצמו בכל

בכל כפירה וכפירה מן התשלומין לפיכך חייב על כל שבועה ושבועה, אמר לו חבירו תן לי הפקדון ותשומת יד וגזל ואבידה שיש לי בידך שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא שבועה שאין לך בידי פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה חייב על כל אחת ואחת או מכל אשר ישבע עליו לשקר ושלם אותו מיכאן שאינו משלם אלא אחר שבועה ושלם אותו ולא תשלומי כפל, וחמישיתו יוסיף אלא עליו כמה הוא החומש אחד מארבעה בקרן שאם גזל שוה ארבעה ונשבע משלם חמשה ואין הנשבע על כפירת ממון משלם חומש עד שיודה מעצמו אבל באו עדים והוא עומד בכפירתו משל קרן בלבד שהחומש עם הקרבן לכפרה הן באין ואינו מביאן אלא על פי עצמו החזיר את הקרן לבעלים וכפר פעם שניה בחומש ונשבע עליו נעשה החומש כקרן לכל דבר ומשלם עליו חומש אחר שנ' וחמישיתו יוסיף עליו מלמד שהוא מוסיף חומש על חומש עד שיתמעט החומש שיכפור בו וישבע עליו משוה פרוטה וכן

(י"ב)

מי שהיה אצלו פקדון וטען שאבד ונשבע וחזר והודה שהוא אצלו וחזר וטען שאבד ונשבע וחזר והודה שהוא אצלו משלם חומש על כל שבועה ושבועה עם הקרן האחד שנ' וחמישיתו יוסיף עליו מלמד שהוא משלם כמה חומשין על קרן אחד

חסלת פרשת ויקרא פרשת צו את

וידבר יוי אל משה לאמר צו את אהרן אין צו אלא ז'רוז מיד ולדורות אמר ר' שמעון וביותר שצריך לזרז במקום שיש חסרון כים, לאמר, להזהיר גדולים על הקטנים, זאת תורת העולה הרי הענין הזה בא ללמד על הקטר חלבים ואימורים שיהא כשר כל הלילה וללמד על הפסולים אי זה אם צעלה ירד ואי זה אם עלה לא ירד שכל תורת לרבנות הוא בא למד תורה אחת לכל העולין ואפילו פסולין אם עלו לא ירדו כגון שנשחטה בלילה ונשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעין אצא ודם הניתן למטה שניתן למעלה או הניתן למעלה שניתן למטה היא העולה, מיעט הרובע והנרבע והנעבד ואתנן ומחיר

וכלאים וטרפה וכיוצא בהן שלא היה פסולן בקדש
 שלא נפסלו קודם הבאה לעזרה אם עלה ירדו כלל
 היה ר' עקיבא אומ' כל שפסולו בקדש הקדש מקבלו
 לא היה פסולו בקדש אין הקדש מקבלו על המזבח
 כל הלילה כל שקרבו מותריו מעליו אותו על המזבח
 כל הלילה זבחים שזרק דמן ביום ~~מקמלא~~ מקטירין
 אימוריהן כל הלילה עד שיעלה עמוד השחר וכן
 איברי עולות מקטירין אותן כל הלילה וכדי להרחיק מן
 המשיעה אמרו חכמים אין מקטירין אמורין ואברי
 עולה אלא עד חצות הלילה ואין מאחרין אותן לדעת אלא
 משתדלין להקטירן ביום, חביבה מצוה בשעתה שכל
 הקרבנות אין מקריבין אותן אלא ביום שנא' ביום צותו
 את בני ישראל להקריב ביום ולא בלילה לפיכך אין
 שוחטין את הזבחים אלא ביום ואין אאך זורקין דמן אלא ביום
 הזביחה, שנ' ביום הקריבו את זבחן ביום הזביחה אאאאא
 תהיה ההקרבה וכיון ששקעה חמה נפסל הדם.
 עד הבקר מה ת'ל אם אינו ענין לא יכול איברים

(2)

שהרי נאמר על מוקדה על המזבח כל הלילה תנהו ענין
 להרמת הדשן מלמד שתורמין הדשן של כל לילה בבקר
 ואש המזבח תוקד בו לימד שאש מזבח הפנימי לא תהא
 אלא ממזבח החיצון אש מחתה ומנורה מנין ת'ל בו ר' יוסי
 אומר מנין למערכה שלישית לקיום האש ת'ל ואש המזבח
 תוקד בו ומנין להצתת האש שלא תהא אלא בראש המזבח
 ת'ל תוקד בו ולבש הכהן מדו בד היא הכתונת ומה ת'ל
 מדו כמדתו, בד שיהוא של בוך בד שיהוא חדשים וכפולין
 ולא ילבוש עמם בגדים בין של קדש בין של חול ומכנסים
 בד א ילבש על בשרו ועל ערותו כמו בשרו שלא יהא

בתו"כ ולא רטיה
 על בשרו.

דבר חוצץ בנתיים ושלא ילבש בגד קודם למכנסים
 והרים את הדשן היה חותה מלא המחתה מן המאכולות
 הפנימיות ויורד והרים את הדשן הרמה זו בכל יום
 מצות עשה, ובגדי כהונה שתורם בה הדשן היו
 פחותין מן הבגדים שמשמש בהן בשאר עבודות דרך
 ארץ היא שלא יתלכלכו בגדים שמשמש בהן תמיד אאאך
 בדשן, אמרו אאאא רבותינו ז'ל בגדים שבשל בהן קדרה

לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו, ומאימתי תורמין הדשן
 בכל יום משיעלה עמוד השחר וברגלים משליש
 האחרון וביום הכפורים ~~מ/מ/מ~~ מחצות, וכיצד תורמין מי
 שזכה לתרום טובל ולובש בגדי הרמה ומקדש ידיו
 ורגליו ונוטל את המחטה ועולה לראש המזבח
 ומפנה הגחלים הילך והילך וחיתה מן הגחלים
 שנתאכלו ויורד והופך פניו לצפון ומהלך בארץ למזרח
 הכבש ~~א~~ כעשר אמות כלפי ה^צפון וזובר את הגחלים
 על הרצפה רחוק מן הכבש שלשה ספחים במקום
 שנותנין דשון מזבח הפנימי והמנורה שנ' ושמו אצל
 המזבח ומניחו בנחת כדי שלא יתפזר והוא מסדר את ~~אצאצא~~
 המערכה והוא מעלה שני גזרי עצים למזבח והוא
 מכניס מחתצ מלאה אש מן המזבח החיצון למזבח
 הזהב ואחר שיוורד זה שתורם רצין אחיו
 הכהנים ומקדשין ידיהן ורגליהם ונוטלין המגריפות
 אימורי
 והצנורות ועולין לראש המזבח וכל אימור העולות

(^ז)

ואיברים שלא נתאכל וכל הלילה מחזרין אותן לצדי
 המזבח עד שסודרין את המערכה ומחזירין אותן
 במגריפות
 למערכה ואחר כך גורפין את הדשן במריפות מכל
 צדי המזבח ומעלין אותו ערימה על גבי התפוח
 וגורפין מאותה הערימה בפסכתו והוא כלי גדול
 מחזיק לתך ומורחדין אותו למטה וברגלים לא היו
 מורדין אותו מפני שהוא נואי למזבח. ופשט את
 בגדיו ולבש בגדים אחרים פחותים מן הבגדים שמשמש
 בשאר עבודות וכל מי שרצה מן הכהנים להוציא את
 הדשן הורידו אותו למטה חוץ לעיר לשפך הדשן מוציא
 כאן
 ואין להוצאת הדשן פיים ומעולם לא נתעצל בהן מלהוציאו
 ואע"פ שאין הוצאתו עבודה אין בעלי מומין מוציאין
 אותו ואסור ליהנות בו והאש על המזבח תוקד בו לא
 תכבה שלא ישאר מזבח פנוי בלא אש אלא האש תהיה
 מצויה עד שידלוק ממנה מערכה גדולה, לא תכבה
 מלמד שכל המכבה עובר בלא תעשה וביער עליה
 הכהן עצים בבקר בכל יום עורכין עצים בראש

המזבח ועושים מערכה גדולה של אש שנ' ובער עליה
הכהן עצים וכן מצוה להעלות בשני גזרין של עץ עם
תמיד של שחר יתר על עצי המערכה שנ' ובער עליה
הכהן עצים וכן מוסיפין שני גזרין עם תמיד של בין
הערבים שנ' וערכו עצים על האש בשני כהנים אבל
של שחר בכען אחד שנ' ובער אצא עליה הכהן, נאמר בתמיד
בבקר בבקר ונאמר בעצים בבקר ונאמר בקטרת בבקר
מוקדם
בבקר ונאמר בנירות בבקר איני יודע איזה מקום
דבר שנאמר בו בבקר בבקר לפיכך יקדמו עצים לתמיד
עצים לקטרת איזה יקדום מי מכסיר את מי הוי אומר
עצים מכסירין את הקטרת אפ הן קודמין קטרת
לנירות איזה יקדום כשהוא אומר בהיטיבו את
הנירות יקטירנה הוי אומר הסבת הנירות קודמין
מנין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר ת'ל וערך
עליה העולה, ומנין שלא יהא דבר מתעכב אחר
תמיד של בין הערבים ת'ל והקטיר עליה חלבי
השלמים עליה השלם כל הקרבנות אש תמיד

(24)

תוקד על המזבח אף בשבת אף בטומאה ובטומאת
המת בלבד שנ' בה אש תמיד היא שמדליקין ממנה הנירות
שנאמר בהן להעלות נר תמיד לא תכבה אף במסעות ומה
היו עושים כופין עליה פסכת דברי ר' יהודה ר' שמעון
אומר מדשנין אותה שנאמר ודשנו את המזבח ר' יוסי אומר
שלוש מערכות בכל יום אחת מערכה גדולה שעליה
מקריבין התמיד עם שאר הקרבנות ובצדה מערכה
שנייה קטנה (ממנה) לוקחין ממנה אש במחתה
להקטיר קטרת בכל יום מערכה שלישית אין עליה
כלום אלא לקיום האש ומפי השמועה למדו שזה שנאמר
על מוקדה על א המזבח זו מערכה גדולה ואש המזבח
תוקד בו זו מערכה שנייה של קטרת ואש על המזבח
תוקד בו לא תכבה זו מערכה שלישית של קיום האש
ועוד מוסיפין אחרת ביום הכפורים ומערכה גדולה
מסדר אותה במזרח המזבח ושנייה של קטרת
כנגד קרן מערבית דרומית משוכה מן הקרן כלפי
צפון ארבע אמות ובה חמש סאין גחלים ובשבת
שמונה

(200)

מלה זאת נראה
רק כרשימה...

ואי זה זה טהור הבא מן הטמא ומן השמועה הבא מן הטהורה
 הטהורה והיא בריה שיש לה שתי גפין ושתי שדרות א"מ
 שאע"פ שבא מן הטהור טהור השמועה הבא מן הטהורה
 אסורה באכילה וכן בהמה שנמצא דמות עוף ואפילו
 טהור הרי זה אסור באכילה לא הותר הנמצא באכילה
 אלא שיש לו פרסה או יכול טמא שנולד מן הטהור יהא
 טמא ואסור ת' ל כי מעלה גרה הוא והוא טמא והבא מן
 הטהור אינו טמא והוא שילדה אותו בפנינו אבל בא
 ומצא דמות בהמה טמאה ארוך אחר בהמה טהורה
 ויונק ממנה הרי זה ספק ואסור באכילה ד"א לא תאכלו
 מעלי הגרה וממפריסא הפרסה יש לך מעלה גרה
 ומפריסי פרסה טאין אתה אוכל והיא הטרפה כמו נקובת
 הושט ופסוקת הגרגרת ואין לך בכל בהמה וחיה שבעולם
 שיותר באכילה אלא עשרת המינין האמורים בתורה
 שור ושה ועז ושבעת מיני חיה והן איל וצבי ויחמור
 ואקו ודישון ותאו וזמר הן ומיניהן כגון שור הבר
 והמריא שהן ממין השור וכולן מעלין גרה ומפריסי

(24)

אנו
 פרסה ואע"פ שכולן מותרין באכילה צריכין אנו להבדיל
 בין בהמה טהורה וחיה טהורה שהחיה חלבה מותר
 ודמה טעון כסוי וסימני חיה מפי השמועה הן והן
 כל מין שהוא מפריס פרסה ומעלה גרה ויש לו קרניים
 מפוצלות הרי זה חיה טהורה בודאי וכל שאין קרניו
 מפוצלות צריך להיות בה שלשה סימנין אלו אם היו קרניו
 כרוכות כקרני השור וחדוקות כקרני העז ויהיה החדק
 מובלע בהן והדורות כקרני הצבי הרי זה חיה טהורה
 וחלבה מותר ודמה טעון כסוי, והכוי שהוא ספק חלבו
 אסור ומכסין את דמו, המכיר את המינין האלו אינו
 צריך לבדוק בסימנין לא בפה ולא ברגלים ולא בקרניים
 שכל בהמה וחיה שהיא מעלת גרה אין לה שנייים
 בלחי העליון וכל בהמה שהיא מעלת גירה היא מפריסי
 פרסה/ חוץ מן הגמל וכל שהיא מפריסי פרסה היא מעלה אאא
 גרה חוץ מן החזיר, לפיכך המוציא בהמה במדבר ואינו
 בפיה
 מכירה ומצאה חתוכת רגלים בודק כפיה אין לה
 שנייים בידוע שהיא טהורה, והוא שיכיר גמל, מצא

(208)

ושיעורו כעדשה ככן החומט תחלת ברייתו כעדשה
 כל אחד משמונה שרצים אלו אב מאבות הסומאה
 מטמא אדם וכלים במגע וכלי חרש באויר ואינו
 מטמא במשא והנוגע בו אינו מטמא בגדיף
 בשעת מגעו ובטר חי הפרוש מן השרץ טהור
 שאין מטמא אלא דבר הדומה לשרץ כולו בשר
 וגידים ועצמות. וכל אשר יפול עליו מהם
 במותם יטמא למדנו מן הכתובים למעלה
 שנבלת בהמה וחיה ושרץ מטמאין אדם במגעף
 ובא ללמד כאן שמטמאין כלים ובחורת כהנים
 בא ללמד על אבר מן החי מן השרץ שמטמא
 והוא שיש בו בשר וגידים ועצמות מכלל כלי
 עץ או בגד או עור או שק מקצת הכלים מתטמאין
 ולא כל הכלים אלא כל הדומה לשק מה שק מיוחד
 לשמש את האדם ואת משמשי אדם כך כל כלי
 המשמש את האדם ואת משמשי אדם ולהוציא
 מנורה שמשמשת משמשי אדם ולא האדם

(לכ)

...
 עצמו וכל כיוצא באלו, ומה שק מ מטלטל מלא וריקן אף
 כל המטלטל מלא וריקן, להוציא סדה תיבה ומגדל
 ומה שק יש בו בית קבול אף כל שיש בו בית קבול להוציא
 פסוטי כלי עץ, או בגד לרבות הלבדים וסעירו | ושיעורו | הבגד
 שלש אצבעות על שלש אצבעות או בגד או עור, עור
 הדומה לבגד מה בגד מן הגדל מן הארץ אף עור
 מן הגדל מן הארץ, להוציא עור הצג, או שק מה שק
 מיוחד סווי ואריג אף - - אין מטמא אלא סווי ואריג להוציא
 חבלים ומשיחות השזורים שאין מקבלין סומאה כל
 כלי אשר יעשה מלאכה בהם להביא הקמיע
 והתפלה יכול שאני מרבה את אפוי-הכלים ת"ל אשר
 יעשה מלאכה בהם להוציא חפוי הכלים כל כלי ולא
 עור רצועות הסנדלין שאינן כלים. במים יובא יכול
 מקצתו ת"ל ובא השמש וטהר מהבאת שמסו כולו
 ...
 כאחת אף ביאת מים כלו כאחת, וטמא עד הערב
 לענין תרומה הכתוב מדבר ולא לענין מעשר. רבינו
 משה ז"ל כתב שבעה מיני כלים הן שמקבלין

וכלי
 טומאה ואלו הן: הבגדים, והשקים, ~~א/א~~ וכלי עור, וכל עצים,
 וכלי מתכת, וכלי חרש, הרי הוא אומר מכל כלי עץ
 או בגד או עור או שק, ובכלי מתכת נאמר אך
 את הזהב ואת הכסף את הנחשת את הברזל
 ובכלי חרש נאמר וכל כלי חרש אשר יפול מהם אל
 תוכו ומפי השמועה למדו שזה נאמר בתורה וכל
 לרבות
 מעשה עזים לרוב כלים העשויין מן הקרנים ומן
 הסלפים ומן העצמות של עזים והוא הדין לשאר
 בהמה וחיה, הבגד שמקבל טומאה בכל שהוא אריג
 בין מצמר ופשתים ובין מן הקנבס או ~~א/א~~ המשי או משאר
 דברים הגדילים ביבשה, השק הוא חוטי שער
 הגדילים כשלשלת או הארוגים כבגדים אחד מן
 העזים או מצמר הגמלים או מזנב הסוס
 והפרד או הארוג מהם כגון המרצופין או הגדול
 ;
 כמו חבק של חמור אבל החבלים והחמיות | צ.ל. והמשיחות
 השזורים אין מקבלין טומאה כלי עץ וכלי עור וכלי
 עצם מקבלין כגון החמת והעריבה וכיוצא בהן

(כ)

טומאה ופשוטיהן כגון הלוחות והכסא והעור שאוכלין
 עליו וכיוצא בהן אין מקבלין טומאה אלא מדברי סופרים
 שנאמר מכל כלי עץ או בגד | או עור או שק ומפי השמועה
 למדו מה שק שיש לו בית קבול אף כל שיש לו בית
 קבול וכלי עצים בכלי עץ לכל דבר בד"א שטומאת
 פשוטיהן מדברי סופרים כשאר טומאות חוץ מטומאת
 מדרס אבל בטמא הזב מטמאין מן התורה שנאמר כל
 המשכב אשר ישכב עליו הזב יטמא כלי מתכות
 אחר פשוטיהן כגון הסכינין והמספרים או מקבליהן
 כגון כיוורות והקומקמוסין הכל מקבלין טומאה שנאמר
 כל דבר אשר יבא באש בין מקבל בין פשוט ואפי' תיבה
 ומגדל של מתכת שהן מקבלין ~~א/א~~ ארבעים סאה בלח או
 יתר מקבלין טומאה, כלי חרש כל כלי העשוי עפר מן
 העפרות וסורפין אותן בכבשן הרי זה כלי חרש או כלי
 נתר לכל דבר, והתנור והכירים והכופח וכיוצא בהן
 משאר הכלים שאופין או מבשלין בהן הכל מקבלין
 טומאה דין תורה וטומאתן וטומאת כלי חרש

שזה כלי זכוכית אין מקבלין טומאה אאאאא מדברי תורה
 וחכמים גזרו עליהן שיהיו מקבלין הואיל ותחלת
 בריתן מן החול ומפני שהן זכין ותוכן נראה מכרן
 לא גזרו עליהן שיטמאו מאוירן אלא עד שתגע
 הטומאה צהן, כלי אאאא מתכות ולא גזרו טומאה על פשוטיהן
 ואין להן טהרה במקומה כלי גללים וכלי אבנים
 וכלי אדמה טהרין לעולם פשוטי כלי חרש כגון מנורה
 וכסא ושלחן אין מקבלין טומאה מן הטומאות שנאמר
 אשר יפול מהם אל תוכו כל שיש לו תוך וכל כלי
 חרש אשר יפול מהם אל תוכו לרבות כלי נתר
 ולרבות שברי כלי חרש שיכולין לקבל שמן כדי לסוך
 אבר קטן, אשר יפול מהם יש מהם שמטמא ויש
 לתרנגול
 מהם שאינו מטמא פרט לתנגול שבלע שרץ ונפל

ועין כחי? נ"ל "ואין
 כ"ח"ר"ל כלי-חרש מצילין
 אצל המעתיק מדברים ככה
 תנגול במקום תרנגול.....

לאויר התנור שטהור שהבל ועין כחי מצילין כלי
 חרש כדרך שמצילין באהל המת ואם מת התנגול
 נטמא התנור, אל תוכו פרט למטה וכסא וספסל
 ושלחן ומנורה שאין להן תוך ואין כלי חרש מטמא

(27)

מגבו אלא מתוכו, אל תוכו בשיפול לתוכו לא בשיפול
 לתוך תוכו כיצד חבית נתונה בתנור ופיה למעלה
 מן התנור ונפש שרץ בחבית האוכלין והמסקין
 שבתנור טהורין אל תוכו לרבות הכופה כלי חרש על
 הטומאה והאהיל עליה שהכלי טמא, כל אשר בתוכו
 יטמא לא שבתוך תוכו כיצד חבית שהיא בתוך התנור
 ופיה למעלה מן התנור והיו בה אוכלין ונפל שרץ לתוך
 התנור האוכלין שבחבית טהורין יכול אפילו היתה נקובה
 ת"ל כל אשר בתוכו וכמה שיעור הנקב בכלי חבץ | בכלי חרש ככונס מסקה צ"ל

בכונס מסקה ובכלי שטף כמוציא זתים וכל אשר
 בתוכו יטמא ר' עקיבה אומר לאמ' טמא ליטמא
 לטמא אחרים הא כיצד התנור תחלה והככר שני
 והנוגע בככר שלישי וטומאה זו של דבריהם שמן =
 התורה אין אוכל מטמא אוכל ואין האוכל מטמא
 כלי אפי' מדבריהם (מדריהם) ואותו תשבורו אצ לימד שאין טהרה
 במקוה. מכל האוכל אשר יאכל מוסב
 למקרא של מעלה כל אשר בתוכו מכל האוכל

אשר בא עליו מים והוא בתוך כלי חרש טמא מכל
 האוכל אוכל מטמא מאויר כלי חרש ואין כל הכלים
 מאויר כלי חרש מכל האוכל המיוחד לאדם מטמא
 כגון לחם ובשר וענבים וזתים ולהוציא אוכל
 בהמה שאין מיטמאין מאויר כלי חרש יכול אפילו
 הישב עליהם למאכל אדם ת"ל מכל האוכל אשר יאכל
 להוציא כל סרוח מכל האוכל יטמא מלמד שמטמא
 בכל שהוא יכול אף יטמא אחרים בכל שהוא ת"ל
 אשר יאכל הא אינו מטמא אלא כביצה, מכל האוכל
 ולא כל האוכל להוציא אוכל הנתון בכלי חרש והוא
 מוקף צמיד פתול ונתון בתוך התנור שטהור שאין
 כלי חרש מיטמא מגבו לטמא מה שבתוכו אבל אם
 נטמא כלי חרש מאוירו ונגעו אוכלין ומסקין מאחוריו
 טמאין וכן כלי חרש שטומאה בתוכו והוא מוקף צמיד
 פתיל שנפל לתוך התנור נטמא התנור וכל מה שבו
 לפי שאין כלי חרש מטמא הוא בעצמו אלא מאוירו

(ד"כ)

אבל מטמא אחרים מגבו, אשר יבא עליו מים אין לי
 אלא מים מנין לרבות הטל והיין והדבש של דבורים
 והחלב והדם של בהמה וחיה ועוף הסוהרין והשמן
 ת"ל וכל משקה או וכל משקה יכול מי תותים ומי
 רמונים ושאר מסקין שיהיו מכשירין ת"ל מים מה מים
 מיוחד שאין לו שם לווי אף אני מרבה שאר השבעה
 שאין להם שם לווי ואין אילו השבעה מסקין מכשירין
 את האוכלין שלא לצדן הבעלים ולא יהיו סרוחין שהמשקה
 הסרוח מכשיר ואין לך משקה מקבל טומאה אלא שבעת המסקין
 שמנינו בלבד אבל שאר מי פירות כדרך שאין
 מכשירין כן אין מקבלין טומאה וכל אשר יפול
 מנבלתם עליו יטמא במה הכתוב מדבר אם מנבלה הרי
 אומר ואם באבר מן החי הרי אומר למעלה הא אינו מדבר
 אלא באבר מן המת מנבלתם לא מן העצמות ולא מן
 הצפרנים ולא מן השיעור שלהן תנור וכירים כלים
 המטלטלים הן והן כלי חרש ויש להן תוך שנ' בהן

יותץ ואת שיש לו נתיצה יש לו טומאה להוציא
 תנור וכירים של אבן ושל מתכת טהור מלמטה | צ.ל. מלמא
 מאוירו וטמא בנגיעה בכל כלי מתכות, יותץ לימד
 שאין לכלי חרש טהרה בטבילה טמאים הם וטמאים
 יהיו לכם שלא תאמר מצווה אני לתנצם | לנתצם צ'ל
 ת'ל וטמאים יהיו לכם שאם רצה לקיימן בטומאתן רשאי
 ד'א וטמאים יהיו לכם לכל צרכיכם לרבות ידות
 הכלים מיכן אמרו היד היוצאה מן התנור טפח
 ומן הכירה שלש אצבעות חיבור היוצא מן הכופח
 עשאו לאפייה שיעורו כתנור עשאו לבישול שיעורו
 ככירה רוצה לומר כל שהכלי צריך לו אם נטמא היד
 ככירה רוצה לומר כל שהכלי צריך אם נטמא הכלי
 נטמא היד המחובר לו. אך מעין ובור מקוה
 מים המים המחוברים לקרקע אין מקבלין טומאה
 מקוה מים יהיה טהור יכול אפילו מלא על כתפו יהיה
 טהור ת'ל מעין מה מעין בידי שמים אף מקוה בידי
 שמים כמי המטה ומי הנהר או מה מעין שאין בו | נ.ל. מקוה

(דב)

תפסת יד אדם יצא המניה קנקנים בראש הגג
 ונתמלאו גשמים ת'ל בור, או בור יכול בור שבספינה
 יחא טהור ת'ל מעין מה מעין שעקרו מן הארץ
 אף מקוה שעיקרו מן הארץ, או מה מעין מטהר
 בכל שהוא אף מקוה מטהר בכל ת'ל אך, המעין
 מטהר בכל שהוא והמקוה בארבעים סאה. ונוגע
 בנבלתם יטמא ואפילו הוא בתוך מעין ובור ונוגע
 בטומאתן יטמא שלא תאמר קל וחומר אם מטהר
 את הטמאין מטומאתן קל וחומר שמציל את הטהור
 מלמא לכך נאמר ונוגע בנבלתם יטמא ו כ י י פ ו ל
 מנבלתם ולא כל נבלתם יש נבלה מטמאה ויש א נבלה
 שאינה מטמאה ואי זו היא נבלה שאינה מטמאה זו
 יבשה שאינה יכולה להשרות. על כל זרע זרוע כל
 מיני זרעים, אשר יזרע, לרבות זרעים טמאים שזרען
 וצמחו שהן טהורין ו כ י י ת ן מים על זרע לאחר
 סנתלם הזרע שאם לא כן אין לך זרע שלא הוכשר
 יתן מים בין מים בין שאר מסקין בין הן ניתנין על

על הזרע בין הזרע ניתן בתוכא על כל זרע בין אוכלין
 בין פירות בין ירקות חוץ מן הדברים הניתנין להכשיר
 התבשיל כגון הפלפלין וראשיהבשמים וכיוצא בהן ונפל
 מנבלתם עליו אף אחר שנגב מן המים שמשירד עליו
 המים והוכשר פעם אחת שוב אינו נעקר
 ממנו, טמא הוא לכם כל שהוא לצרככם לרבות ידות
 האוכלין מיכן אמרנו יד האשכול כל שהוא יד, מכבד

של תמרה ארבעה טפחים וקנה של שבולת שלשה
 טפחים ויד כל הנקצרין שלשה טפחים ושאיין דרכן
 ליקצר ידיהן ושרשיהן כל שהן, נמצא עכשיו שאם
 נגעה טומאה ביד נטמא האוכל, נגע באוכל נטמא
 היד וזהו שאמרו מיטמא ומטמא. ו כ י י מ ו ת מן
 הבהמה בשמתה ודאי, מן הבהמה יש בהמה מטמאה
 ויש בהמה שאינה מטמאה, והנשחטה ונמצאת טרפה
 אשר היא לכם לאכלה הבהמה מטמאה במשא ואין
 השרץ מטמא במשא, לפעם לאכלה להביא בן שמונה
 סאין שחיטת אמו מטהרתו, הנוגע בנבלתה ולא

(י"ב)

בעצמות ולא קרנים וטלפים וגידים בזמן שפירשו
 מן הבשר. ו ה א ו כ ל מנבלתם יכבס בגדיו
 בנבלת עוף הטהור הכתוב מדבר שמטמא בבית
 הבליעה בלא משא כגון התוחב לחבירו כזית מנבלת
 העוף בבית הבליעה, יכול תהא נבלת בהמה מטמאה
 בגדים ת'ל נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה בה אתה
 מטמא בגדים בבית הבליעה ואין נבלת בהמה
 מטמאה בגדים בבית הבליעה בלא משא. ד"א והאוכל
 מנבלתם ליתן שיעור נושא כאוכל מה אכילה בכזית
 אף נוגע ונוש|א| בכזית. והנושא את נבלתה יכבס
 בגדיו שחמורה טומאת משא מטומאת מגע
 לטמא בגדים, יטמא עד הערב ואע"פ שטבל טעון
 הערב שמש. ו כ ל השרץ הטרף על הארץ
 כלל כל הטרצים במשמע ובפסוק של אחריו הזכיר
הדמיון. על הארץ להוציא זיזין שבעדסים ותולעים
 שבתמרים ושבגרוגרות שהרי לא טרצו על הארץ
 אלא בתוך האוכל אבל יצאו לאויר וטרצו על הארץ

נאסרו על לא יאכל לחייב על המאכיל כאוכל וכל
 הולך על גחון זה נחש ולשון גיחון שחיה כשהולך
 שח ונופל על מיעיו, כל הולך להביא שלשול תולעים
 וכל הדומה לדומה הולך על ארבע זה עקרב וכל להביא
 החפושית ואת הדומה לדומה מרבה רגלים זה נדל שיש
 לו רגלים מראשו ועד זנבו מיכן ומיכן נמצאת אומ'
 האוכל כזית משרץ הארץ כגון האמורין למעלה לוקה
 משום השרץ השורץ על הארץ ושמונה שרצים
 האמורים בתורה שהם החולד והעכבר והצב והאנקה
 והכוח והלטאה והחומט והתנשמת האוכל מבשרן
 כעדשה לוקה שיעור איכלתן כשיעור טומאתן
 ומצטרפין זה עם זה לכעדשה והאוכל כזית משרץ המים
 כגון הבירות הקטנות כגון התולעין והעלקה והבירות
 הגדולות כללו של דבר כל שאינו בצורת הדגים לא אצאא
 דג טמא ולא דג טהור כגון כלב המים וכיוצא בו
 לוקה מן התורה שנאמר אל תשקצו את נפשותיכם בכל

(ד')

ולא
 השרץ השורץ ולא תטמאו בהם הרי כלל בלאו זה שרץ
 הארץ ושרץ העוף ושרץ המים אבל המינין הנבראים
 באשפות ובגוף הנבלה כגון רמה ותולעה שאין
 נבראין מזכר ונקבה אלא מן הגללין וכיוצא בהן נקראין
 רומש על הארץ והאוכל כזית מהן לוקה שנאמר ולא
 תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ
 ואיליו המינין הנבראין בפירות ובמאכלות אם פירשו
 ויצאו לארץ אע"פ שחזרו לתוך המאכל האוכל מהן
 כזית לוקה שנאמר לכל השרץ השורץ על הארץ לא
 תאכלום כי שקץ הם בד"א בשהתליע האוכל אחר
 שנעקר מן הארץ אבל אם התליע והוא מחובר אותה
 התולעת אסורה כאילו פירשה לא וזה שאמרנו האוכל
 כזית לוקה בשאוכל מבריה גדולה או שצירף מעט
 מבריה זו ומעט מבריה זו כזית אבל אם אכל בריה
 טמאה בפני עצמה כולה הרי זה לוקה מן התורה
 ואפילו היתה פחותה מן החרדל בין שאכלה מתה

בין שאכלה חיה לפיכך האוכל זבול ~~שלם~~ או יתוש
שלם צאצא בין חיבין מת לוקה משום שרץ העוף הרי
שהיתה בריה משרץ העוף ומשרץ הארץ ומשרץ
המים כגון שהיו לו כנפים והיא מהלכת על הארץ
והיתה רבה במים ואכלה לוקה שלש מלקיות ואם
היתה יתר על זה מן המינין שנבראו מן הפירות
לוקה עליה ארבע ואם לא היתה מן המינין שפרים
ורבים לוקה חמש ואם היתה בכלל עוף טמא יתר
על היותה שרץ העוף לוקה שש מלקיות משום עוף
טמא ומשום שרץ העוף ומשום שרץ הארץ ומשום
שרץ המים ומשום רומש על הארץ ומשום תולעת
הפירות בין שאכלה כולה בין שאכל ממנה כזית
לפיכך האוכל נמלה הפורחת הגדילה במים לוקה
חמש מלקיות. אל תשקצו את נפשותיכם באכילתן
שאיו שיקוץ נפש במגע וכן לא תטמאו בהן באכילתן
ונטמאתם בהם אם אתם מטמאין בהם בעולם הזה
אף אני מטמא אתכם בישיבה של מעלה כי אני

(דב)

יוי אלשיכם כסם שאני קדוש כך אתם קדשו עצמכם
למטה והייתם קדושים שאקדש אתכם לעולם הבא
בישיבה שלמעלה ולא תטמאו את נפשותיכם לעבור
עליהן בלאוין הרבה ומלקיות הרבה כי אני יוי המעלה
אתכם על מנת שקבלו מצותי העליתי אתכם זאת
תורת הבהמה והעוף תורה אחת להם מה בהמה
שעונה שחיטה אף עוף טעון שחיטה ולכל נפש החיה
הרומשת במים אלו הדגים ולכל נפש השורצת על הארץ
כגון חגבים. להבדיל שלא תהא שונה בלבד אלא
צריך יודע ומכיר ובקי בהן בין הטמא ובין הטהור
לא נאמר בין בהמה טהורה לסמאה טהרי הוא אצא אומר
אלא בין שנשחט חציו שלקנה לנשחט רובו ובין החיה
הנאכלת בין חמור לערוד אלא בין חיה שנולדה לה
סימני סרפה שהיא כשרה לחיה שנולדה אצא לה סימני
סרפה שהיא פסולה, צאצא ברוך שבחר בישראל והבדילם
מן העמים להיות לו עם קדוש.
חסלת פרשת ויהי ביום השמיני

וידבר יוי אל משה לאמר אשה כי תזריע זש"ה ברכי נפשי
את יוי וכל קרבי את שם קדושבשר ודם צר צורה
ואינו יכול להטיל בה נשמה קרבים ובני מיעים
אבל הקב"ה צר צורה ונותן בה נשמה ונפש וכן
אין אמרה חנה אן קדוש כיוי כי אין בלתיך ואין צור כאלהינו
מה הוא כי אין בלתיך שאין מי יבלה אותך אבל בשר
ודם מעשיו מבלין אותו ולמה אמר דוד ברכי נפשי אלא
על הנפש דומה לבוראה מה הקב"ה מלא כל העולם
אף הנשמה מלאה כל הגוף מה הקב"ה טהור אף
הנשמה טהורה מה הקב"ה רואה לאינו נראה כף הנשמה
מה הקב"ה יושב בחדרי חדרים א כך הנשמה יושבת
בחדרי חדרים אמר דוד נאה לנשמה שיש בה המדות
הללו לשבח להקב"ה שיש בו כל המדות הללו ד"א
אשה כי תזריע מה כתוב למעלה מן הענין זאת
תורת הבהמה והעוף אמר ר' שמלאי כשם שיצירת
האדם אחר/ כל בהמה וחיה במעשה בראשית כך

(כ"ז)

תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף דבר אל בני
ישראל בענין הזה ואין הגוים בעניין הזה מנין לרבות
את הגיורת ואת השפחה ת'ל אשה כי תזריע כמו תתן
זרע דימה אותה לארץ הנותנת פירותיה, וילדה: כל שתלדי
בין חי בין מת בין כלו לו חדשיו בין לא כלו לו חדשיו ואפי'
ילדתו מחוי או כמין סנדל או שליה או שפיר מרוקם יכול
אף המפלת כמין בהמה וחיה דגים וחגבים שקצים
ורמשים תהא טמאה ת'ל וילדה זכר מה זכר מיוחד
שיש בפניו מצורת האדם יצאו אלו שאין בהן מצורת האדם
שאם היתה צורת פניו כפני בהמה או חיה אע"פ ששאר
גופו כגוף הבהמה אמו טמאה לידה, וילדה עד שתלד
לאחר ארבעים יום ויהי ראוי לבריאת נשמה כי תזריע
וילדה שתלד ממקום שמזרעת פרט ליוצא דופן וטמאה
היא ואין הולד טמא וילדה וטמאה שתספור שבעת ימים
מן הולד האחרון, שבעת ימים יכול בין סמוכין בין א
מפוזרים ת'ל כימי נדת דותה תטמא מה ימי נדתה
סמוכין אף ימי לידתה סמוכין כימי נדת דותה תטמא

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
=====

נר"צ' לדאדם אין אמו
טמאה לידה

כסדר כל טומאה האמורה בנדה מטמאה כטומאת
 לידה ואפילו נפתח הקבר בלא דם, דוּתָה דבר הזב
 מגופה ד"א לשון מדוּה וחולי שאין האטה רואה
 דם עד שתחלה וראשה ואיבריה כבידים עליה
 דוּתָה תטמא קארי ביה תטמא כלומר שתטמא
 בועלה
 בעולה טומאת שבעה דוּתָה תטמא לרבות
 היולדת בזוב שלא טהורה עד שתספור
 שבעת ימי נקיים וביום השמיני ימול
 בשר ערלתו ימול ביום ולא בלילה אין לי אלא הנמול
 לשמונה מנין לשאר הנמולין שלא יהו אלא ביום
 ת"ל וביום מלמד שכל היום כשר למילה אלא
 אַאֲאֲאֲאֲ שֶהזריזין מקדימין למצות וביום ואפילו בשבת
 ימול בשר ערלתו אע"פ שיש שם בהרת, ערלתו
 ערלתו ודאי דוחה את השבת ולא אנדרוגינס דוחה
 שבת ולא שְנוֹלֵד מְהוּלַּל ולא שְנוֹלֵד בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת
 וכן יוצא דופן ומי שיש לו שתי ערלות אינו דוחה
 את השבת ושלשים יום ושלשת ימים

(ע"כ)

תשב בדמי טהרה לימד שכל דם שתראה היולדת
 בתוך שלשה ושלשים של זכר וכן בששה וששים
 של נקבה נקרא דם טהור ואינו מונע אשה מבעלה
 אלא טובלת אחר שבעה של זכר וארבעה עשר של נקבה
 ומשמת מטתה ואע"פ שהדם שותת זה דין
 תורה וחכמים עשו משמרת ואסרו אותה על
 בעלה, תשב אין לשון ישיבה אלא עכבה כמו ותשבו
 בקדש וג' בדמי טהרה טהורה היא לבעלה וטמאה
 למקדש אצא ארז"ל מעין אחד הוא והתורה טמאתו
 והתורה טיהרתו בכל קדש לא תגע אזהרה לאוכל
 במל קדש לרבות התרומה יכול אף המעשר ת"ל
 ואל המקדש לא תבוא מה קדש יש בו נטילת נשמה
 אף מקדש כן יצא מעשר, עד מלאת ימי טהרה
 לפי שזו טובלת יום ארוך שטבלה לסוף לשבעה ואין
 שמה אַאֲאֲאֲאֲ מעריב לטהרה עד שקיעת החמה של
 ארבעים יום שמחר תביא כפרת טהרתה ולרבות
 יולדת נקבה נקבה שדינה בקדש ובמקדש כיולדת זכר

ואינן צריכין טבילה אחרת בסוף ימי טוהר ואם
 נקבה תלד ואפילו טומטום ואנדרוגינס שבועים
 ארבעה עשר יום, וששים יום בסמוכין תשב על
 דמי טהרה מלמד שכל דמים שהיא רואה טהורים
 ובמלאכת ימי טהרה לבן או לבת מלמד
 שאינה מביאה עד מלאת ואם הביאה בתוך פלאות
 לא יצאת תביא כבש לעולה ובן יונה או תור לחטאת
 ואם אין ידה משגת תביא שתי תורים או שני בני
 יונה אחד חטאת ואחד עולה וכל זמן שלא הקריבו
 חטאתן אסורין לאכול קודש אבל העולה פחאשם
 אינן מעכבין תביא כבש בן שנתי ולא שנה למנין
 העולם אל פתח אוהל מועד מטפלת בו אל פתח אוהל
 מועד. והקריבו לימך שאין מעכבה מלאכול
 בקדשים אלא אחד והוא החטאת שנאמר וכפר עליה
 הכהן וטהרה מי שבא לכפר הטהרה תלויה בו
 וטהרה מכלל שעד כאן קרויה טמאה מלאכול
 בקדשים, ממקור דמיה מלמד שדמים הרבה

(ש"ב)

ם

מטמאים אותה האדום והשחור וכקרן כרכוב וכמימי
 אדמה וכמזג ואם לא תמצא ידה אחד לעולה
 ואחד לחטאת לא הקדימה אלא למקראה אבל הקרבתה
 החטאת קודמת שנאמר והקריב את אשר לחטאת ראשונה
 וידבר יוי אל משה ואל אהרן לאמר שיתף כאן אהרן
 עם משה בדיבור שעל פי אהרן אאא יהיה טומאת המצורע
 וטהרתו, אדם כי יהיה בעור בשרו אדם אפי' קטן בן יומו
 ולהוציא הגוים שהם כבהמה שאתם קרויין אדם ואין
 הגויים קרויין אדם, כי יהיה מהיום ולהלן לא שהיתה
 בו קודם מתן תורה, שאת או ספחת או בהרת ארבע
 מראות יש צצצ בצרעת עור הבשר לובן עז ביותר שאין
 למעלה ממנו ונראה בעור הבשר כסלג ונקרא בהרת אצצצ
 ולובן שהוא דיהה מזה מעט ונראה כצמר נקי של
 כבש בן יומו ונקרא שאת ולובן שהוא דיהה מן השאת
 מעט ונראה כסיד ההיכל והוא תולדת הבהרת
 ונקראת ספחת ולובן שהוא דיהה מסיד ההיכל והוא
 מעט והוא כקרום ביצה והוא תולדת השאת וגם הוא

נקרא ספחת מי^א כאן אמרו חכמים מראות נגעים
 שתיים שהן ארבעה בהרת וספחת שאת וספחת
 וארבע מראות אלו מצטרפין בין להקל בין להחמיר
 בין בתחלת ראיית הנגע בין בסוף השבועות בין
 לאחר שנפטר המזורע או נחלט אם כן למה
 מנו אותם חכמים ואמרו מראות נגעים שנים
 שהן ארבעה כדי להבין במראות שכל בהן שאינו
 מכיר המראות ושמותיהן לא יראה את הנגע עד
 שיבין ויאמר זו היא בהרת זו היא ספחתה זו היא שאת
 זו היא ספחתה, היה במראה הלובן שפארבע מראות
 אילו מקצת אדמומית מעורבת בו גם זה הנגע
 צרעת שנאמר או בהרת לבנה אדמדמת והוא הדין לשאת
 ולספחת השאת ולספחת הבהרת ומראה זה נקרא
 פתוך כיצד מראה הפתוך נחשוב כאלו הן ארבע
 כוסות מלאות חלב ונתערב בכוס ראשונה שתי
 טיפות דם ובשניה ארבע טפין ובשלישית שמונה
 טפין וברביעית שש עשרה טפין הפתוך שבבהרת

(כ"ד)

ש
 הוא המראה הרביעי הפתוך שבסאת כמראה כוס
 שלישי הפתוך שבספחת הבהרת כמראה כוס שני
 ש
 הפתוך שבספחת השאת כמראה כוס ראשונה והובא
 אל אהרן הכהן גזירת הכתוב שאין טומאת נגעים
 וטהרתן אלא על פי הכהן וראיה הכהן את הנגע
 בעור הבשר ושער בנגע הפך לבן אמא שיער לבן אחד
 מסימני טומאה כיצד מי שנולד בו בהרת ובה שער
 לבן כשיראהו הכהן יחליטו ויאמר טמא לא היה בה
 שער לבן יסגיר שבעת ימים ובשביעי רואהו אם
 נולד בה שער לבן הרי מוחלט לא נולד בה שער לבן
 יסגיר שבוע שני אם נולד לו שער לבן מחליטו ואם
 לאו יפטור אותו שאין בנגעו עור הבשר הסגר יתר
 על שתי שבועות^ת ואם לאחר שפטרו וטהר נולד לו
 שער לבן הרי זה מחליטו לטומאה ושער לבן שהוא
 סימן לטומאה אין פחות משתי שערות וכמה יהא
 ארכן כדף שיהו ניטלות בזוג היה משחיר וראשן
 מלבין טהור עיקרן מלבין וראשן משחיר טמא

ולובן השער שטמא בכל מראה בין שהיו לבנות כשלג
 בין שהיה לובן שלהן דיהה ביותר הואיל ומראיהן
 לבן טמא ואין שער לבן סימן טומאה עד שיהיה
 בגופה של בהרת כיצד בהרת ובתוכה שחין או מכ
 מכות או בוחק ושתי השערות הלבנות בתוך
 השחין או המכות או הבוחק שבתוך הנגע אינן סימן
 טומאה ויסגיר הלכו להן השחין או הבוחק שהיו
 מקיפות את השערות ונמצאו שתי השערות בתוך
 הבהרת בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני הרי
 זה מוחלט ואם לא הלכו יפטור אותו אלא אין שער
 לבן סימן טומאה עד שתקדום הבהרת את שער
 הלבן שנאמר והיא הפכה שער לבן אבל קדם שער לבן
 את הבהרת הרי היא כבהרת שאין בה שער לבן
 ויסגיר ספק שער לבן קדם את הבהרת ספק בהרת
 קדמה שער לבן הרי זה טמא וטומאתו בספק
 ומראה הנגע עמוק מעור בשרו כל מראה צרעת
 עור הבשר אינה קרויה נגע ולא מטמאה עד

(ל"ד)

שיהיה מראה הנגע עמוק מעור הבשר לא עמוק במשהו
 אלא כמראה חמה שנראית לעין שהיא עמוקה מן הצל
 אבל אם היה הלובן או הפתוך בשוה עם שאר
 העור או גובה מן העור אינו נגע ושיעור כל נגע
 צרעת בין צרעת אדם בין צרעת בגדים בגרים הקלקי
 והוא מקום מרובע כדי צמירות שש שערות אורך
 ושש רוחם^ב וכל הפחות מזה אינו נגע וכל מקום שנאמר
 בהרת והוא הדין לשאר מראות ויהיה כגרים ועמוק
 מעור הבשר. וראהו הכהן שטמא אותו הטומאה והטהרה
 תלוייה בכהן כיצד כהן שאינו יודע לראות החכם
 רואה ואומר לו אמור טמא והכהן אומר טמא אומר
 טהור והכהן אומר טהור, והסגירו, והוא מסגירו ואפילו
 היה הכהן קטן או שוטה החכם אומר לו אמור כך והוא
 אומר, בד"א בשהיה הכהן סמוך על דברי החכם
 אבל היה הכהן סומך על עצמו אסור לו לראות
 נגע עד שיורנו רבו ויהיה בקי בכל הנגעים
 כהן שטמא את הטהור או טיהר את הטמא לא
 עשה

עשה כלום שנאמר טמא הוא וטמאו הכהן טהור הוא וטהרו
הכהן ואין הכהן רשאי לטמא או לטהר עד שיהיו
עיניו בנגע ובעור הבשר שחוצה לו, כהן סומא ואפילו
באחת מעיניו ואפילו כהה מאור עיניו לא יראה את
הנגעים שנאמר לכל מראה עיני הכהן, והסגירו הכהן
שבעת ימים ולא יראנו עד סוף השבועא ואז יוכיחו
הסימנין עליו, ואם בעיניו כמראהו וכשיעורו
הראשון והסגירו שבעת ימים שנית אם פשה
בשבוע שני טמא מוחלט ואם כהה מארבע מראות
שאמ' טהור מספחת היא שם נגע טהור וכבם
בגדיו וטהר הואיל והזקק ליסגר נקרא טמא וצריך
טבילה, וטמאו הכהן ששטמאו הרי הוא מוחלט
וזקוק לתגלחת ולצפרים נגע צרעת כי תהיה
באדם ומחית בשר חי בשאת המחיה מסימני
טומאה ואין המחיה סימן טומאה עד שתהפך
כעדשה מרובעת או יותר ושיעורה כדי צמיחת
ארבע שערות שתיים אורך ושתיים רוחב והוא

(פ"ג)

שתהיה המחיה באמצע הבהרת והיא יתירה על המחיה
רוחב שתי שערות מכל צד היתה המחיה /
מפוזרת אינה מצטרפת לכעדשה עד שתהיה
במקום אחד באמצע והמחיה מטמאה בכל מראה
האדם והשחור והלבן והוא שלא יהיה מארבע מראות
שאמרנו ואין המחיה סימן טומאה עד שתהיה בגופה
של בהרת כיצד בהרת שתהיה באמצעה שחין או מכוה
או בוקק בתוך השחין או בתוך המכוה או בתוך הבהק
אע"פ שהמחיה באמצע הבהרת אינה סימן טומאה
ואם הלכו להן ונמצאת המחיה בתוך הבהרת בסוף
שבוע ראשון או בסוף שבוע שני הרי זה מוחלט
ואם לא הלכו להן יפטור המחיה סימן טומאה
לעולם בין קדמה מחיה את הבהרת בין שקדמה
בהרת את המחיה שלא נאמר בה והיא הפכה היתה
הבהרת בראש אבר מן האיברים והמחיה
באמצע הבהרת אינה סימן טומאה מפני
שהמחיה חולקת את הנגע ונמצא מקצתו

שופע ויורד מיכן ומקצתו שופע ויורד מיכן ונאמר
 בנגעים וראהו הכהן שיהא רואה את הנגע
 כולו כאחת, ואילו הן ראשי איברים שאין מטמאין
 במחיה אצבעות ידיים ורגלים וראשי אזניים וראש
 החוטם וראש העטרה וראשי דדין שבאשה ואם
 היו ראשי איברים אילו רחבים והיה מקומן יושב
 כגרים בגדים מטמאים ואם פשה תפשה הפשיון מאחד
 ממראות נגעים ואין הפישיון סימן טומאה עד שיפשה
 חוץ לנגע אבל אם פשה לתוך הנגע הרי הוא כמות ~~שקל~~
 שהיה כיצד בהרת ובתוכה בשר חי פחות מבעדשה
 והסגירה ובסוף השבוע הלך הבשר החי אין זה
 פשיון ואין הפשיון סימן טומאה אלא אחר הסגר אבל
 אם בא בתחלה והוא פושה והולך אינו מוחלט אלא
 מסגירו עד סוף השבוע וכן אין הבהרת פושה לתוך
 השחין או לתוך המחיה או לראש או לזקן היו השחין
 או המחיה או הבוהק או מחייתן חולקין בין האום
 (ד')
 לפשיון אינו סימן טומאה הסגירו והלכו להן ופמצא
 הפשיון סמוך לאום הרי זה מוחלט ואם פרוח תפרח
 הצרעת בעור כולו הפך לבן מי שהיתה בו בהרת
 והוחלט באחד מסימני טומאה או הסוגר ואחר כך פרחת
 הצרעת בכולו ונהפך ללבן בין שנהפך פתוך הסגר בין
 מתוך החלט הרי זה טהור אבל אם הסגיר ולא נולד
 לו סימן טומאה ונפטר ולאחר הפטור פרחת הצרעת
 בכולו הרי זה טמא מוחלט מי שבא בתחלה והוא כולו
 הפוך לבן אם היתה בו מחיה או שתי שערות לבנות
 מחליטין אותו ואם אין שם סימן מסגירין אותו שבוע
 ראשון נולד בו שער לבן או מחיה מחליטו לא נולד לו
 כלום מסגירו שבוע שני לא נולד לו סימן טומאה הרי
 זה טהור שדין בהרת זו הגדולה כצין בהרת קטנה
 אחת שפרחה הצרעת בכולו כאחת ואחר שפסתה
 מעט מעט עד שהלבין כולו בין מתוך הסגר בין מתוך
 החלט טהור ואם אחר הפטור טמא ואם בתחלה א
 יסגיר ואחר שהיה כולו מראה אחד ואחד שהיה
 בארבע

בארבע מראות של לובן ובארבע שבתוך הכל מצטרפין
 בין לטהרו בין לסמאו היתה בו בהרת כגרים ובה
 מחיה כעדשה **והחלט**. בה ופרחה הצרעת בכולו
 הרי זה טהור ואפילו נולד לו שער לבן אבל נולד לו
 מחיה טמא שנאמר וביום הראות בו בשר חי יטמא
 והחלט
 היתה בו בהרת ובה שער לבן והולט בשער ואחר
 כך פרחה בכולו אע"פ ששער לבן במקומו טהור
 שנאמר וביום הראות בו בשר חי יטמא במחיה מתטמא
 זה שנהפך כולו לבן אחר החלט או אחר הסגר ואינו
 מטמא בשער לבן החליטו בפשיון ואחר כך פרחה
 בכ"ל טהור ואם נראה בו מחיה טמא אף ראשי =
 איברים שאינן מטמאין משום מחיה שבתוך הבהרת
 מטמאין ומעכבין את הנהפך כולו לבן כיצד מוסגר
 או מוחלט שהלבין כולו חוץ מכעדשה בשר חי על
 ראש אצבעו או ^{על} ראש חוטמו הרי הוא בטומאתו
 שנהפך
 וכן זה שנהפך כולו לבן יטהר אם חור בו כעדשה
 בשר חי אפילו בראש אחד מן האיברים הרי זה מוחלט

(צ"ל)

נהפך למראה צרעת חוץ מכעדשה שנהפך ~~למראה צרעת~~ לבוהק
 לא
 הרי זה טמא מוחלט שנ' והנה כסתה הצרעת... א
 הבוהק נהפך כולו למראה צרעת... אחר כך
 חזר בו בשר כמראה בוהק הרי זה טהור שנא' וביום
 הראות בו בשר חי לא הבוהק ואפי' חור בו כעדשה
 מקצתה בשר חי ומקצתה בוהק אינו סימן טומאה
 התחיל הבשר החי להתגלות והצרעת מתמעטה הרי
 הוא בטומאתו עד שתמעט הבהרת מכגרים.
 וביום הראות בו בשר מה ת'ל יש יום שאתה
 צא רואה בו ויש יום שאין אתה רואה בו מיכן אמרו
 חתן נותנין לו כל שבעת ימי המשתה לו לאצטליתו
 ולכסותו וכן ברגל נותנין לו כל ימי הרגל ובשר
 כי יהיה בו בעורו שחין ונרפה מי שהיתה מכה
 בעור בשרו נפשט העור מחמת המכה אם היתה
 המכה מחמת חולי הגוף כגון גרב וחזזית או שחפת
 וקדחת או שלקה באבן או בעץ הרי זה נקרא שחין ואם
 היתה המכה מחמת האש כגון שנכוה בגלחת בגלחת